

TIM_B_002--IM015, TIM_BK_002--IMK015
ÚVOD DO STUDIA IM II

Friedrich Kittler: filozofie médií

Literatura

Horáková, Jana. *Úvod do softwarových studií*. 2014.

Kittler, Friedrich. *Gramofon, film, typewriter*. 2017.

Lukavec, Jan. Kittler, Friedrich. *Gramofon, film, typewriter*. *iLiteratura.cz*. 2018. Dostupné z <http://www.iliteratura.cz/Clanek/40201/kittler-friedrich-gramofon-film-typewriter>

Kittler, Friedrich. *There is no software*. *CTheory*. 1995, dostupné z <http://www.ctheory.net/articles.aspx?id=74>

Manovich, Lev. *There is only software*. *Software Takes Command*. 2013, dostupné z <http://issuu.com/bloomsburypublishing/docs/>

FRIEDRICH KITTLER (1943–2011)

- + německý literární vědec a teoretik médií,
- + řadí se mezi klasiky dějin mediálních technologií

FRIEDRICH KITTLER

filozofie médií

FRIEDRICH KITTLER: FILOZOFIE MÉDIÍ

REFLEXE KITTLEROVA ZPŮSOBU PSANÍ

Kritik a teoretik Robert Holub tvrdí o Kittlerovu způsobu psaní: „Kittlerova argumentace „se jeví příliš často jako obskurní či soukromá” [...] Jeho text, to je hotová tapiserie leitmotivů, slovních hříček a tajuplných výroků, které jsou občas fascinujícím čtením, ale příliš často připomínají spíše volné asociace nežli skutečné vědecké pojednání.” Zdroj a více na <http://www.iliteratura.cz/Clanek/40201/kittler-friedrich-gramofon-film-typewriter>

REFLEXE KITTLEROVA ZPŮSOBU PSANÍ

Kittler

- + částečně vychází z díla Jacquese Lacana
- + „cílem Kittlerovy argumentace je uvědomění, že „jsme mluveni jazykem“, dále pochopení, že jazyk není nějaká mlhavá entita, ale projevuje se v podobě historicky omezených diskursivních praktik, a nakonec nahlédnutí, „že tyto praktiky jsou přímo závislé na médiích, v nichž se dějí“. (David Vichnar dle Jan Lukavec, <http://www.iliteratura.cz/Clanek/40201/kittler-friedrich-gra-mofon-film-typewriter>)

FRIEDRICH KITTLER FILOZOFIE MÉDIÍ

FRIEDRICH KITTLER: FILOZOFIE MÉDIÍ

KITTLER

- + JEDEN Z PRVNÍCH, KTERÝ SE ZAČAL ZABÝVAT SOFTWAREM JAKO KULTURNÍ PRAXÍ
- + POČÍTAČ BYL PRO NĚJ PSACÍ STROJ, KTERÝ DOVRŠIL PROMĚNU NAŠÍ KULTURY ZPŮSOBENOU ODKLONEM OD PSACÍHO PÍSMÁ (SROVNEJ FLUSSEROVU „KRIZI LINEARITY“)
- + JAKO PŘÍČINU KONCE MONOPOLU PÍSMÁ A S NÍM TAKÉ KONCE DĚJIN DISCIPLÍNY, KTERÁ BRALA DO ÚVAHY KULTURY ZALOŽENÉ NA PÍSEMNICTVÍ, IDENTIFIKOVAL: FONOGRAF, FILM, PSACÍ STROJ (A NÁSLEDNĚ PC)

FRIEDRICH KITTLER: FILOZOFIE MÉDIÍ

- + LIDSKÉ BYTÍ SE PODLE KITTLERA VYJEVUJE SKRZE DOMINANTNÍ SYSTÉMY OZNAČUJÍCÍHO, KTERÉ JE POSOUVÁJÍ DO SYMBOLICKÉ ROVINY A DODÁVÁJÍ MU TAK SMYSL. JESTLIŽE TEDY DOMINANTNÍM SYSTÉMEM OZNAČUJÍCÍHO JE DNES KÓD PROGRAMOVACÍCH JAZYKŮ, POTOM LIDÉ, STEJNĚ JAKO STROJE, JSOU PŘEDMĚTEM PŮSOBNÍ TOHOTO OZNAČUJÍCÍHO, JSOU TÍMTO KÓDEM PROGRAMOVÁNI. (SROVNEJ FLUSSEROVO „PROGRAMOVANÉ VIDĚNÍ“ A TEŽI APARÁT JAKO PROGRAMUJÍCÍ MÉDIUM)

FRIEDRICH KITTLER: FILOZOFIE MÉDIÍ

KÓD DLE KITTLERA

- + PŮSOBÍ SKRYTĚ A UNIKÁ NAŠÍ POZORNOSTI V ROVINĚ /KULTURNÍHO/ NEVĚDOMÍ
- + JE SOUČÁSTÍ KAŽDÉ KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE, KAŽDÉHO MÉDIA PŘENOSU
- + SE MOHL OBJEVIT AŽ PO VYNÁLEZU ABECEDY A SDÍLÍ S NÍ STEJNÝ PRINCIP REPREZENTACE:

KÓD I ABECEDA JSOU SOUBORY OMEZENÉHO MNOŽSTVÍ ZNAKŮ A REPREZENTUJÍ SVÉ OZNAČUJÍCÍ PŘIBLIŽNĚ V POMĚRU 1:1 (V PŘÍPADĚ PÍSMEN ODPOVÍDÁ VĚTŠINOU JEDNO PÍSMENO JEDNÉ HLÁSCE, PODOBNÝ ZPŮSOB KÓDOVÁNÍ NAJDEME I V DIGITÁLNÍCH MÉDIÍCH)

ODBOČKA -> SÉMIOTIKA + KÓDY

FRIEDRICH KITTLER: FILOZOFIE MÉDIÍ

JANA HORÁKOVÁ PÍŠE: „KITTLER PŘIROVNÁVÁ PSANÍ S POMOCEÍ VYŠŠÍCH PROGRAMOVACÍCH JAZYKŮ KE KODIFIKACI, NEBOLI ŠIFROVÁNÍ, NEBOŽ DOCHÁZÍ K PŘEKladU Z JEDNOHO ZNAKOVÉHO SYSTÉMU, PODOBNÉHO PŘIROZENÉMU JAZYKU, DO NIŽŠÍCH PROGRAMOVACÍCH JAZYKŮ, VLASTNÍCH POČÍTAČŮM.“

„PROGRAMOVACÍ JAZYKY ROZLOŽILY MONOPOL PŘIROZENÉHO JAZYKA A ROZROSTLY SE DO VLASTNÍ NOvé HIERARCHIE. TATO POSTMODERNÍ BABYLONSKÁ VĚŽ VYRŮSTÁ Z JEDNODUCHÝCH OPERAČNÍCH KÓDŮ, JEJICHŽ LINGVISTICKOU EXTENZÍ JE JEŠTĚ HARDWAROVÁ KONFIGURACE, A PŘECHÁZÍ PŘES ASAMBLÉR, JEHOŽ EXTENZÍ JE SAMOTNÝ ASAMBLÉR. DŮSLEDKEM JSOU ROZSÁHLÉ ŘETĚZCE SOBĚ PODOBNOSTÍ, VE SMYSLU DEFINOVANÉM TEORIÍ FRAKTÁLŮ, KTERÉ ORGANIZUJÍ SOFTWARE I HARDWARE KAždÉHO PSANÍ. PROBLÉMEM ZŮSTÁVÁ POUZE REALIZACE TĚCHTO VRSTEV, KTERÉ, STEJNĚ JAKO MODERNÍ MEDIÁLNÍ TECHNOLOGIE OBECNĚ, BYLY EXPLICITNĚ VYMYŠLENY TAK, ABY UNIKLY VEŠKERÉ PERCEPCI. PROSTĚ NEVÍME, CO NAŠE PSANÍ DĚLÁ.“ (KITTLER, FRIEDRICH A. THERE IS NO SOFTWARE.)

FRIEDRICH KITTLER: FILOZOFIE MÉDIÍ

MEZI JINÝMI TEORETIKY A TEORETIČKAMI TAKÉ KITTLER UVÁDÍ NUTNOST TECHNICKÉ A MEDIÁLNÍ GRAMOTNOSTI:

DLE NĚJ JE TŘEBA ZNÁT ALESPŮŇ DVA SOFTWAREVÉ JAZYKY, ABYCHOM MOHLI NĚCO ŘÍCT O

„SOUČASNÉM STAVU KULTURY“

FRIEDRICH KITTLER: FILOZOFIE MÉDIÍ

JANA HORÁKOVÁ SHRNUJE KITTLERŮV VHLED:

- *NAŠE KULTURA PROCHÁZÍ DIGITALIZACÍ*
- *[V]ŠECHNY DATOVÉ TOKY VYÚŠTJÍ DO STAVŮ*

TURINGOVA UNIVERZÁLNÍHO STROJE:

- *MYŠLENÝ KONCEPT Z PERA ALAN M. TURINGA (STUDIE ON COMPUTABLE NUMBERS WITH AN APPLICATION TO THE ENTSCHEIDUNGSPROBLEM [1936 -1937])*
- *TOURING V NĚM OPISUJE TEORETICKÝ KONCEPT UNIVERZÁLNÍHO VÝPOČETNÍHO STROJE, (POZDĚJI ZVANÉHO TURINGŮV UNIVERZÁLNÍ STROJ NEBO JEN TURINGŮV STROJ), SCHOPNÉHO ZPRACOVAT JAKÝKOLI MATEMATICKY VYJÁDŘITELNÝ PŘÍKAZ.*

KITTLER TVRDÍ, ŽE
„NENÍ ŽÁDNÝ SOFTWARE“,

JE JEN BINÁRNÍ REPREZENTACE VYPÁLENÁ DO ČIPŮ.

(KITTLER, FRIEDRICH A. THERE IS NO SOFTWARE.)

MANOVICH: *JE JEN SOFTWARE*

(MANOVICH, LEV. THERE IS ONLY SOFTWARE. SOFTWARE TAKES COMMAND.)

- + BINÁRNÍ KÓD NENÍ NOSITELEM VÝZNAMU
- + VÝZNAM V RÁMCI KULTURNÍ ROVINY MU MŮŽE DODAT POUZE UŽIVATEL
- + DIGITALITA NENÍ PRO ZKUŠENOST BĚŽNÝCH UŽIVATELŮ PODSTATNÁ, NEBOŽ S DIGITÁLNÍMI OBJEKTY INTERAGUJÍ PROSTŘEDNICTVÍM SOFTWAREVÝCH NÁSTROJŮ
- + SOFTWAREVÉ APLIKACE OVLIVŇUJÍ KULTURNÍ PRODUKCI (NIKOLI DIGITALITA SAMA O SOBĚ)
- + „VŠECHNY NOVÉ ZPŮSOBY PŘÍSTUPU, DISTRIBUCE, ANALÝZY, VÝROBY A MANIPULACE MÉDIÍ JSOU ZPŮSOBENY SOFTWAREM”

FRIEDRICH KITTLER: FILOZOFIE MÉDIÍ

JANA HORÁKOVÁ SHRNUJE:

MANOVICH A KITTLER SHODNĚ TVRDÍ, ŽE JE POTŘEBA ROZŠIŘOVAT POČÍTAČOVOU GRAMOTNOST A PROGRAMÁTORSKÉ DOVEDNOSTI UŽIVATELŮ, KTERÉ JSOU NUTNÝM PŘEDPOKLADEM PRO POCHOPENÍ A OSVOJENÍ KULTURY ZALOŽENÉ NA POČÍTAČOVÉM KÓDU.

FRIEDRICH KITTLER: FILOZOFIE MÉDIÍ

VTAH K MCLUHANOVĚ TEORII

PŘESTOŽE S MCLUHANEM SDÍLÍ MEDIÁLNÍ APRIORISMUS A MYŠLENKU, ŽE POSELSTVÍM JE SAMO MÉDIUM, STAVÍ SE F. A. KITTLER VE SVÉ PRÁCI AUFSCHREIBESYSTEME 1800/1900 (1984) KRITICKY K MCLUHANOVU POJETÍ MÉDIÍ JAKO EXTENZÍ ČLOVĚKA: PRINCIPY MÉDIÍ JSOU PODLE NĚJ SICE HISTORICKY ODVOZENY OD KONCEPTŮ ZPRACOVÁNÍ DAT V LIDSKÉM TĚLE, MÉDIA JSOU VŠAK AUTONOMNÍ A POSTUPNĚ ČLOVĚKA PŘERŮSTAJÍ, ABY SE STALA SUBJEKTEM DĚJIN KULTURY.